

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/41/2013
Identifikačné číslo spisu:	2311010574
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:2311010574.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného H. R. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 31. júla 2013 v Bratislave dovolanie obvineného H. R., zastúpeného obhajcom JUDr. Pavlom Ondrisom proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 10. januára 2012, sp. zn. 3 To 146/2011, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného H. R. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Galanta z 26. augusta 2011 sp. zn. 3 T 136/2011 bol obvinený H. R. uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

ako otec maloletej T. R., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej u matky G. R. v T., X. ul. č. XX, hoci mu zo Zákona o rodine vyplýva povinnosť vyživovať svoje dieťa a rozsudkom Okresného súdu Šaľa, sp. zn. 4C 18/2000 z 09.05.2000, právoplatným 06.07.2000, bol zaviazaný prispievať na výživu dcéry po 19,92 Eur (600,-Sk) mesačne vždy vopred do 15. dňa v mesiaci, do rúk matky dieťaťa, túto povinnosť si všade, kde sa zdržiaval a v období od novembra 2009 do konca 26.08.2011 riadne neplnil, žil iba z príspevku za opatrovanie svojej matky, a tak mu za uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom vo výške 432,24 Eur. Výživovaciu povinnosť voči dcére neplnil napriek tomu, že Okresným súdom Galanta, trestným rozkazom sp. zn. 3T 241/2009 z 02.09.2009, právoplatným 20.10.2009, bol za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 písm. b/, c/ Tr. zák. odsúdený.

Za to bol odsúdený podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 3, § 36 písm. l/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 14 (štrnásť) mesiacov, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený v zákonom stanovenej lehote odvolanie do výroku o vine i do uloženého trestu (č.l. 58). V jeho dôvodoch vytýkal súdu prvého stupňa, že neposúdil správne skutkový

a právny stav vecí. Od roku 1999 do roku 2009 pracoval v zahraničí v spoločnosti s.r.o. Y. W. České Budejovice ako obrábač kovov, pričom zamestnávateľ mu každý mesiac vykonával zrážky zo mzdy na výživné pre maloletú T., z čoho vyplýva, že súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Výživné už začal platiť v stanovenej výške, preto navrhol napadnutý rozsudok zrušiť v celom rozsahu a domáhal sa oslobodenia spod obžaloby. Na základe jeho odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Trnave, ktorý uznesením z 10. januára 2012 sp. zn. 3 To 146/2011 podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 10. januára 2012, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 10. apríla 2012, prokurátor 28. marca 2012 a matka maloletého dieťaťa 7. apríla 2012.

Okresný súd Galanta predložil 25. júla 2013 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného H. R., ktoré podal prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Pavla Ondrisa. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 25. júna 2013 (č.l. 100-102) z dôvodov § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V písomných dôvodoch svojho dovolania obvinený poukázal na odôvodnenie napadnutého uznesenia, kde odvolací súd vychádzal z toho, že ako vyučený murár má reálnu možnosť a schopnosť zabezpečiť si určitý trvalý príjem. Samotná skutočnosť, že je murár, ešte neznamená, že v časoch ekonomickej krízy a nezamestnanosti má reálnu možnosť zamestnať sa. Výtýka súdu, že nesprávne vyhodnotil jeho argumentáciu spočívajúcu v tom, že pokiaľ bol zamestnaný, tak zamestnávateľ mu zrážal výživné v prospech maloletej. Nezohľadnil jeho starostlivosť o chorú matku, ktorá si vyžaduje celodennú starostlivosť, čo bolo prekážkou zamestnať sa a mať tak stály príjem. Bol zaregistrovaný na úrade sociálnych vecí a rodiny ako poberateľ príspevku na opatrovanie ťažko chorej matky, na ktorý príspevok bol spolu so svojou matkou odkázaný. Uvedený príspevok a symbolický dôchodok jeho matky len ťažko pokrývali nevyhnutné výdavky na ich živobytie a na lieky a ostatné pomôcky dennej potreby jeho matky. V danej situácii bola akákoľvek jeho snaha plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletej márna. Uvedené skutočnosti mal zohľadniť prvostupňový i odvolací súd. V dôsledku nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku a nesprávneho použitia hmotnoprávneho ustanovenia došlo k jeho odsúdeniu. Rozhodnutie súdov je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, čím je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Záverom svojho mimoriadneho opravného prostriedku navrhol vysloviť rozsudkom, že napadnutým rozhodnutím bol porušený zákon v jeho neprospech, zrušiť uznesenie krajského súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Samosudca súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určil, k dovolaniu obvineného vyjadriť. V stanovenej lehote využila túto možnosť okresná prokurátorka, ktorá podaním došlým na súd prvého stupňa 18. júla 2013 (č.l. 104-105) navrhla dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, pretože nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie podal obvinený v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. prostredníctvom obhajcu. Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd opätovne pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v

Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek chýb. Tie sú taxatívne vymenované v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por. a úlohou dovolacieho súdu je predovšetkým posúdiť, či námietky obvineného uvedené v dovolaní obsahovo skutočne napĺňajú niektorý z dovolacích dôvodov uvedených v dovolaní.

Nakoľko dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podať dovolanie, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštitúcia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie. Dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až g/ Tr. por. nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti (§ 371 ods. 4 veta prvá Tr. por.). Dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 371 ods. 7 Tr. por.).

Obvinený H. R. vo svojom dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci citovaného dovolacieho dôvodu možno namietat, že skutok zistený súdom bol nesprávne právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci sa nejedná o trestný čin alebo ide o trestný čin, ale jeho právna kvalifikácia nezodpovedá tomu, ako bol skutok v tzv. skutkovej vete výroku o vine popísaný. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa. Zo samotnej dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. K tomu dovolací súd dodáva, že záver obsiahnutý vo výroku o vine je výsledkom určitého procesu. Uvedený proces primárne spadá do právomoci súdu prvého stupňa, ktorý v rámci tohto procesu musí najskôr zákonným spôsobom vykonať dôkazy a následne ich vyhodnotiť podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a výsledkom tejto činnosti je zistenie skutkového stavu veci.

V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že väčšina námietok uvádzaných v dovolaní obvineného bola už uplatňovaná v predchádzajúcich štádiách trestného konania i v odvolaní obvineného, pričom odvolací súd sa s jeho námietkami presvedčivo vysporiadal v dôvodoch svojho rozhodnutia.

Pokiaľ ide o námietky obvineného, najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. sa dopustí ten, kto najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného. O kvalifikovanú skutkovú podstatu podľa § 207 ods. 3 písm. c/ Tr. zák. sa jedná, ak sa činu podľa odseku 1 dopustí, hoci bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch za taký čin odsúdený alebo z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin prepustený.

Objektom tohto trestného činu, ktorý môže byť po subjektívnej stránke spáchaný úmyselne i z nedbanlivosti, je nárok na výživu, pokiaľ je založený na ustanoveniach zákona o rodine. Neplnením vyživovacej povinnosti sa oprávnenej osobe nedostane všetko, čo je obsahom tejto povinnosti. Pojem výživného nie je zákonom bližšie definovaný, pričom podľa ustálenej súdnej praxe výživné pre dieťa slúži na uspokojovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný rozvoj po stránke fyzickej i duševnej a môže byť plnené predovšetkým platením v pravidelných opakujúcich sa sumách (§ 97 ods. 1 zák. o rodine), môže tiež spočívať v poskytovaní určitých naturálnych plnení (napr. poskytovaním bývania) a najmä v zabezpečovaní osobnej starostlivosti o oprávnenú osobu. Z hľadiska trestnej zodpovednosti páchatelia sa však nevyžaduje, aby vyživovacia povinnosť a jej rozsah bola určená rozhodnutím súdu. V prípade, že o otázke výšky a rozsahu vyživovacej povinnosti bolo v občianskom (opatrovníckom)

súdnom konaní už právoplatne rozhodnuté, nie je súd v trestnom konaní pri posudzovaní trestnej zodpovednosti páchatel'a za nesplnenie zákonnej povinnosti vyživovať alebo zaopatrovať iného, týmto rozhodnutím viazaný. Pri rozhodovaní o vine súd v trestnom konaní posudzuje samostatne rozsah vyživovacej povinnosti páchatel'a ako predbežnú otázku podľa § 7 ods. 1 Tr. por. a môže preto vychádzať z iného rozsahu vyživovacej povinnosti páchatel'a, než bol určený občianskoprávnym rozhodnutím. V posudzovanej veci súd prvého stupňa v rámci riešenia predbežnej otázky sa plne stotožnil s výškou vyživovacej povinnosti v rozsahu, ako bola ustálená rozhodnutím v rámci občianskoprávného konania. Povinnosť obvineného uhrádzať výživné svojmu dieťaťu vyplýva priamo z ustanovenia § 85 ods. 1 a nasl. zákona o rodine, bez ohľadu na to, či došlo k prípadnej konkretizácii výšky výživného rozhodnutím súdu v občianskoprávnom konaní. Zo skutkových zistení vyplýva, že obvinený dobre vedel, že jeho maloleté dieťa nie je schopné samo sa živiť a ako jeho otec je povinný prispievať na jeho výživu. Napriek tomu si vyživovaciu povinnosť riadne neplnil, hoci bolo v jeho schopnostiach i možnostiach túto povinnosť riadne plniť.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že námietky obvineného smerujú výlučne do oblasti skutkových zistení. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu však nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por., ani preskúmať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por., nakoľko ide o otázky upravené normami procesného práva a nie práva hmotného. Pre dovolací súd je rozhodujúce, ako už bolo vyššie uvedené, skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaného ustanovenia odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú do popisu skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov uvedeného prečinu.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci neboli splnené zákonné podmienky dovolania, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného H. R. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.